

VUOSIKERTOMUS
2007

PRO·tukipiste

1. PRO-TUKIPISTE RY

Sääntöjensä ja tavoitteidensa mukaisesti Pro-tukipiste osallistui aktiivisesti sekä prostituutioon että ihmiskauppaan liittyvään keskusteluun tuomalla keskusteluissa ja kannanotoissa esiin oman kohderyhmänsä kannalta oleellisia näkökulmia. Prostituutioon ja kansainväliseen ihmiskauppaan liittyvä keskustelu jatkui vilkkaana. Erityisesti ihmiskaupan vastaisen kansallisen toimintasuunnitelman tarkentamiseksi nimitettyyn ohjausryhmään osallistuminen vaati paljon perehtymistä ja vei toiminnanjohtajan työaika ennakoitua enemmän. Ohjausryhmän valmisteluma ehdotus kansalliseksi ihmiskaupan vastaiseksi toimintasuunnitelmaksi valmistui joulukuussa 2007 ja se jätettiin valtioneuvoston vahvistettavaksi alkuvuodesta 2008.

Kertomusvuonna oli tuomioistuimissa esillä useita seksityöntekijöihin kohdistuneita väkivaltarikoksia. Koska yhdistyksen säännöissä kirjattuna tarkoituksena on edistää seksityöntekijöinä toimivien henkilöiden terveyttä ja turvallisuutta, Pro-tukipiste tuki asianomistajia ajamaan omia oikeuksiaan tarjoamalla mahdollisuutta juridiseen konsultaatioon ja tukeen.

Palvelujen tuottamisen lähtökohtien osalta yhdistys toimi edelleenkin aktiivisesti matalan kynnysen palvelutuotantoa ja ammatillista etsivää työtä kehittämissä valtakunnallisissa verkostoissa.

Prostituutioilmiön kansainvälisyyden ja toiminnan kehittämisen vuoksi yhdistys toimii aktiivisesti myös kansainvälisissä verkostoissa. Verkostot ovat toimintamme kannalta merkittäviä sekä työmuotojen kehittämisen, tietojen ja kokemusten vaihdon, konkreettisten asiakasyhteysien että kansainvälisten liikkuvuustrendien seuraamisen kannalta. Aktiivinen ja säännöllinen yhteistyö keskittyy toisaalta Euroopan Unionin (yhdistettynä Keski- ja Itä-Euroopan maihin) ja toisaalta lähialueiden (Venäjä ja Baltian maat) verkostoihin.

Yhdistyksen projektit

1.1. Ihmiskauppa eli IKU-Pro –projekti

Pro-tukipiste käynnisti vuoden 2007 alussa RAY:n rahoittaman kolmivuotisen ihmiskauppaan keskittyvän koulutus- ja kartoitusprojektin, joka toteutetaan yhteistyössä Pakolaisneuvonta ry:n kanssa.

Projektin lähtökohtana on uhrikeskeisyyden ja ihmisoikeuksien toteutumisen seuranta ja edistäminen ihmiskaupan uhrien auttamisessa sekä muussa ihmiskaupan vastaisessa toiminnassa Suomessa. Pakolaisneuvonta ry on projektin aikana sitoutunut päivittämään asiantuntemuksensa ihmiskauppaa koskevasta lainsäädännöstä sekä tarjoamaan puolueetonta oikeudellista neuvontaa potentiaalisille ihmiskaupan uhreille. Pro-tukipisteellä projektiin palkattiin projekti-koordinaattori ja Pakolaisneuvonnan puolella projektivastaavana toimii lakimies Kouvolan toimipisteestä.

Huomattavan suuri osuus projektikoordinaattorin työstä oli yhteistyötä virallisen ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän koordinaattorin kanssa. Projektikoordinaattori osallistui Työministeriön alaisuudessa toimivan ihmiskaupan vastaista toimintasuunnitelmaa seuraavan ohjausryhmän alaiseen tiedotustyöryhmään. Koulutustyöryhmässä koordinoitiin ja suunniteltiin vuoden 2007 aikana toteutetut ihmiskauppaan ja auttamisjärjestelmään liittyvät koulutukset sekä niihin liittyvät koulutusmateriaalit.

Tietoiskumaisia ihmiskaupaan ja uhrien auttamiseen liittyviä koulutuksia, joissa Pro-tukipiste oli yhtenä kouluttajatahona, järjestettiin vuoden 2007 aikana kahdeksan eri puolilla Suomea. Koulutusten toteuttamiseen osallistui etupäässä auttamisjärjestelmän koordinaattori, Pro-tukipisteen toiminnanjohtaja sekä jossain määrin ihmiskaupaprojektin projektikoordinaattori. Koulutusten kohderyhmänä olivat ihmiskaupan uhrien auttamisen kannalta avainasemassa toimivia ammatillisia tahoja sekä julkissektorilta että kolmannelta sektorilta. Koulutusten yhteydessä markkinoitiin myös Pro-tukipisteen järjestämiä monitoimijakoulutuksia.

Projektikoordinaattori kirjoitti myös ihmiskauppaa, uhrien tunnistamista ja auttamisjärjestelmää koskevan yleisesityksen yhdessä auttamisjärjestelmän koordinaattorin kanssa. Yleisesitystä tullaan tulevana vuosina jakamaan ihmiskaupaan liittyviin koulutuksiin osallistuneille, mikä lisäksi yleisesitys on tarkoitus laittaa Suomen virallisille ihmiskauppaa käsitteleville Internet-sivustolle tulostettavaksi (Internet -sivusto lanseerattaneen vuoden 2008 aikana). Pro-tukipisteen projektikoordinaattorin vastuulla oli myös koulutusrekisterin kehittäminen ja ylläpito. Rekisteriin kerättiin tiedot Suomessa järjestetyistä ihmiskaupaan liittyvistä koulutuksista. Myös koulutusrekisteri tulee tulevana vuonna ihmiskauppasivustolle.

Pro-tukipiste toteutti ihmiskaupaprojektin ensimmäisenä toimintavuotena 2007 kaksi alueellista monitoimijakoulutusta pilottikoulutuksina, joista saatujen kokemusten perusteella kehitettiin koulutusmalli toteutettavaksi projektin seuraavina toimintavuosina Suomen eri alueilla. Pilottikoulutukset toteutettiin Lappeenrannassa ja Helsingissä.

Pro-tukipisteen ja Pakolaisneuvonnan ihmiskaupaprojekti toimi yhteistyössä Rikosuhripäivystyksen ULRIK -hankkeen kanssa. Pro-tukipisteen toiminnanjohtaja sekä Pakolaisneuvonnan projektivastaava olivat jäseninä ULRIK -hankkeen ohjausryhmässä ja projektikoordinaattori osallistui ohjausryhmän kokouksiin asiantuntijajäsenenä. ULRIK -hankkeen projektivastaava sekä projektityöntekijät olivat kouluttautumassa sekä Pro-tukipisteen monitoimijakoulutuksissa että auttamisjärjestelmän koordinaattorin kanssa toteutetuissa tietoisku-koulutuksissa.

Pro-tukipisteen ja Pakolaisneuvonnan ihmiskaupaprojektista tiedotettiin koulutusten yhteydessä. Kolmannen sektorin ja tutkijoiden ihmiskaupan vastaiselle verkostolle järjestettiin vuoden 2007 keväällä myös tiedotustilaisuus projektista.

Pro-tukipisteen projektin yhtenä tavoitteena on koota tietoa ihmiskaupasta ja uhrien auttamisesta sekä kartoittaa ihmiskaupan uhrien auttamisen kannalta avainasemassa olevia tahoja. Vuoden 2007 keväällä Pro-tukipisteen toiminnanjohtaja ja ihmiskaupaprojektin koordinaattori kävivät Kööpenhaminassa ja Oslossa haastattelumatkalla. Matkan tarkoituksena oli kerätä tietoa ihmiskaupan uhrien auttamisesta ja hyvistä käytännöistä. Matkan aikana haastateltiin kahdeksaa avainasemassa olevaa viranomais- että järjestötahoa. Koordinaattori kirjoitti haastattelusta raportin, jota myös yhteistyötahot hyödynsivät.

Pro-tukipisteen toiminnanjohtaja ja projektikoordinaattori osallistui ihmiskaupaan ja uhrien auttamiseen liittyviin seminaareihin ja koulutuksiin sekä Suomessa että ulkomailla, kuten Wienin ETYJ -konferenssiin sekä Lissabonissa järjestettyyn hiv - preventiota ja siirtolaisuuskysymyksiä käsittelevään EATG -konferenssiin. Syksyllä projektikoordinaattori osallistui TAMPEP -järjestön organisoimaan etsivän työn koulutukseen Hollannissa.

Ruohonjuuritason tietoa ihmiskaupasta ja uhrien auttamisesta Suomessa kerättiin haastatteluin. Projektikoordinaattori haastatteli kolmea ihmiskaupakysymysten kannalta olennaista järjestötoimijaa sekä kahta turvakotia, joihin ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään hyväksytyjä henkilöitä oli majoitettu. Koordinaattori haastatteli myös kahta kunnan työntekijää, jotka olivat auttamisjärjestelmässä olevan asiakkaan sosiaaliohjaajina kotouttamisvaiheessa. Ihmiskauppa-

projektin puitteissa toteutettiin myös kaksi tutustumis- ja haastattelukäyntiä Rajavalvontalaitoksen toimipisteisiin.

Kolmannen sektorin toimijoiden kartoitusta tehtiin em. haastattelujen ohella sähköpostikyselyllä. Kysely lähetettiin 74:lle maahanmuuttajien kanssa toimivalle tai sosiaalityötä tekeväälle järjestölle, joista ainoastaan kahdeksan vastasi kyselyyn. Kyselyssä kartoitettiin järjestöjen tietoja ja kokemuksia ihmiskaupasta, palvelutarjontaa sekä kiinnostusta ihmiskaupan vastaiseen toimintaan ja verkostoitumiseen. Kartoitusta on jatkettava projektin seuraavina toimintavuosina.

1.2. Pro-tukipiste Tampere

Pro-tukipisteen toiminnan laajentaminen nimenomaan Tampereelle ei ollut sattumaa. Tampereella toimi jo 1990-luvun loppupuolella epävirallinen kouluttautumisen ja asiakastyön verkosto, jossa Pro-tukipiste koulutti ja konsultoi paikallisia toimijoita. Verkosto toimi muutaman vuoden mutta kariutui siihen, että alueellinen koordinaattori puuttui. Tämän jälkeen joukko tamperelaisia sosiaali- ja terveystalvelujen sekä seurakuntien työntekijöitä teki aloitteita Pro-tukipisteen toiminnan aloittamiseksi Tampereella. Sekä tapaamisissa että sähköpostilistan välityksellä tapahtunut yhteydenpito Pro-tukipisteen ja tamperelaisten toimijoiden välillä jatkui ja parhaimmillaan postilistalla oli noin 30 henkilön nimet.

Pitkin matkaa arvioitiin Pro-tukipisteen toiminnalle Tampereella olevan tarvetta, koska erityisesti lastensuojelussa sekä päihde- ja mielenterveyspalveluissa tiedettiin olevan seksityötä tekeviä asiakkaita, jotka eivät kuitenkaan halunneet/uskaltaneet tuoda seksityöhön liittyviä asioita esille olemassa olevissa palveluissa. Tampereen kaupungin sosiaaliviraston etsivän työn yksikkö oli tehnyt alustavaa kartoitusta prostituutiotyön tarpeesta vuonna 2004. Syksyllä 2005 oli vireillä kaksi alustavaa suunnitelmaa prostituution parissa aloitettavasta työstä Tampereella: 1) Tampereen A-klinikkatoimen hanke matalan kynnyksen työn aloittamiseksi huumeita käyttävien prostituoitujen keskuudessa ja 2) yksityisten toimijoiden (mm. työnhajaaja Päivi Laukkanen) kesällä 2005 tekemä pienimuotoinen kartoitus alueellisen toiminnan aloittamisen tarpeesta. Kaikista hanke- ja tarvesuunnitelmista oltiin yhteydessä Pro-tukipisteeseen.

Keväällä 2006 Pro-tukipiste kutsui koolle verkostotapaamisen alueellisen tilanteen arvioimista varten. Tapaamiseen osallistui sekä em. hankkeiden suunnittelijoita että muita kunnan, seurakunnan ja järjestöjen edustajia. Pro-tukipisteen prioriteettina oli rohkaista paikallisia toimijoita aloittamaan alueellista toimintaa ja Pro-tukipiste voisi toimia konsultoivana tahona.

Verkostokokouksen osanottajat pitivät kuitenkin parempana vaihtoehtona sitä, että Pro-tukipiste aloittaisi alueellisen toiminnan myös Tampereella. Ei siis haluttu aloittaa omaa toimintaa vaan haluttiin sitoutua yhteistyöhön Pro-tukipisteen kanssa. Pro-tukipiste kartoitti samalla myös tamperelaisten yhteistyökumppanien mahdollisuuksia resursoida hanketta ja tätä kautta osallistua varsinaiseen työhön, mikäli rahoitus järjestyy. Tämän kokoontumisen jälkeen Pro-tukipiste haki Raha-automaattiyhdistykseltä projektiavustusta toiminnan aloittamiseksi Tampereella.

Yhdistys sai RAY:ltä kolmivuotinen projektiavustuksen toiminnan aloittamiseen Tampereella. Pro-tukipiste Tampere -projektin tavoitteeksi asetettiin:

- seksityön tilanteen ja palvelutarpeen kartoittaminen kaupungissa,
- matalan kynnyksen toiminnan aloittaminen,
- verkostoituminen muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa sekä
- koulutus ja konsultointi seksityöhön liittyvissä asioissa.

Tampereen toimintaa käynnistämään valittiin helmikuussa ja projektipäällikkö aloitti toimensaan toukokuussa. Syyskuussa aloitti tuntipalkkainen terveydenhoitaja, jonka tuntimäärä on 4-6 tuntia viikossa. Seurakuntien lupaamaa työpanosta ei päästy hyödyntämään vielä aloitusvuonna, koska soveltuvaa tehtäväkenttää ei vielä löytynyt. Tampereen kaupungilta saatiin toimintaan järjestöavustusta.

Projektin ensimmäinen tavoite oli toimitilojen hankinta kaupungin keskustasta. Aleksis Kiven katu 10 E –osoitteessa sijaitsevat toimistotilat vuokrattiin toukokuusta alkaen. Tilat ovat sijainniltaan toimintaa ajatellen ihanteelliset. Huoneistossa on asiakkaiden olohuone, terveydenhoitajan huone sekä toimistohuone ja pieni keittiö. Pinta-ala on 139 neliötä.

Touko-kesä- ja elokuussa toimistoon hankittiin tarpeellinen tietotekniikka ja kalustus. Tilojen kunnostaminen ja sisustaminen toteutui kesän aikana. Mukana oli paljon talkoohenkeä, mistä kiitos kaikille osallistuneille. Pro-tukipiste Tampereen avajaiset pidettiin 7. päivä syyskuuta. Ensimmäinen päivystyspäivä oli 12. syyskuuta.

Tilannekartoitus aloitettiin olemassa olevasta palveluverkostosta, erityisesti Etsivästä nuorisotyöstä (ET) ja Terveysneuvonta- ja päihdekenttätyö Nervistä. Projektipäällikkö työskenteli kesäkuussa molemmissa palveluissa muutamia päiviä. Samassa yhteydessä toteutettiin ET:n työryhmän kanssa päivän kestänyt huumetyön koulutus Pro-tukipisteen tiloissa.

Tutkija Anna Kontulan kautta löytyi kuusi kontaktia alalla toimiviin ihmisiin, joiden haastatteluja hyödynnettiin toiminnan suunnittelussa. Yksi näistä henkilöistä tuli myös työharjoitteluun Pro-tukipisteen toimistoon 29.10. – 31.12.2007 väliseksi ajaksi. Työharjoittelu toteutui Työvoimatoimiston kautta työmarkkinatuella.

Lokakuussa tehtiin sopimus seksiravintoloiden työntekijöiden tarvekartoituksen laatimisesta alalla toimivan avainhenkilön tekemänä. Pro-tukipiste teki sopimuksen kartoituksen ja siitä tehtävän raportoinnin tekemisestä loppuvuodesta 2007 ja tulosten raportoinnista keväällä 2008 (huhtikuun loppuun mennessä). Selvitystyön tiimoilta hän vieraili Tampereella vuoden loppuun mennessä kaksi kertaa, ja kartoitustyö kentällä jatkuu vuoden 2008 maaliskuuhun saakka.

Pro-tukipiste Tampere aloitti päivystyksen 12. syyskuuta. Päivystys on kerran viikossa neljä tuntia kerrallaan. Tuolloin Pro-tukipisteessä on terveydenhoitaja terveysneuvontaa varten sekä sosiaalityöntekijä (projektipäällikkö). Helsingin Pro-tukipisteen lääkäri on käytettävissä puhelinkonsultointiin. Harkinnan mukaan asiakas voidaan ohjata Päiväperhoon gynekologin vastaanotolle. Terveysneuvonnassa päivystyksessä tarjotaan mahdollisuus sukupuolitautitesteihin sekä HIV- ja hepatiittitesteihin. Osa testeistä tehdään Pro-tukipisteessä pikatesteinä, osa tutkitaan Lääkärikeskus Mehiläisen laboratoriossa anonyymeinä näytteinä. Lisäksi päivystyksessä on asiakkaiden käytössä nettiyhteys. Myös kahvia ja teetä sekä pientä purtavaa on tarjolla. Päivystyksiä oli kaikkiaan 14 kertaa syksyn aikana.

Toimintavuonna 2007 asiakkaista pidettiin tilastoa, johon merkittiin tapaamisen aihe ja paikka, asiakkaan sukupuoli ja arvioitu ikä sekä asiakkuuden alkaminen/jatkuminen. Pro-tukipisteen periaatteena on palvelujen nimettömyys, jolloin asiakkaista ei pidetä rekisteriä eikä tehdä henkilökohtaisia merkintöjä.

Asiakaskontakteja oli projektin aloitussyksynä yhteensä 16. Asiakkaina oli 7 eri henkilöä, joista naisia 4 ja miehiä 3. HIV- tai sukupuolitautitestejä tehtiin kahdelle henkilölle. Suurin osa kontakteista oli käyntejä Pro-tukipisteen toimistolla (11 kpl), jolloin aikaa tapaamisiin käytettiin runsaasti, tunnista useampaan tuntiin. Lisäksi kontakteihin sisältyi 3 puhelinkeskustelua, 1 kotikäynti sairaalan päihdeyksikköön ja yksi sähköpostin välityksellä käyty keskustelu. Kirjatut

kontaktien aiheet olivat 1) terveys- ja hyvinvointi, 2) seksityö ja turvaseksi, 3) yleisasiat, 4) väkivalta.

Pro-tukipiste Tampereesta tiedottaminen on tapahtunut enimmäkseen median välityksellä. Ensimmäinen lehtijuttu Tampereen toiminnan suunnittelusta ilmestyi jo 2005 (AL 26.7.2005). Avajaisten yhteydessä uudesta toiminnasta oli juttuja paitsi lehdissä (AL, Tamperelainen, Tori, Kansan Uutiset, Suurella Sydämellä) myös kaikilla alueellisilla radiokanavilla sekä YLE:n aluetelevisiossa. Suomen Tietotoimiston toiminnasta julkaisema juttu ilmestyi myös muualla maassa, mm. Pohjanmaalta tuli sen perusteella yhteydenotto. Pro-tukipiste Tampere on lisäksi tiedottanut päivystyksestä ja siihen sisältyvistä palveluista pienillä esitteillä, joita on jaettu sosiaali- ja terveyspalvelujen kautta. Loppusyksystä valmistui käyntikortin kokoinen, suoraan asiakkaille suunnattu miniesite, jonka jakaminen seksialan liikkeisiin aloitettiin loppuvuodesta. Pro-tukipiste ry:n nettisivuilla oli toimintavuonna Tampereen yhteystiedot ja päivystysaika.

Syksyn aikana Pro-tukipiste Tampereelle koottiin taustaryhmä, jonka tarkoitus on kehittää projektia havaittuja tarpeita vastaavaksi ja myös viedä informaatiota Pro-tukipisteestä muihin palveluihin. Taustaryhmä on kokoonpanoltaan varsin laaja ja kokoontuu kaksi tai kolme kertaa vuodessa.

Tampereen kaupunki tilasi Pro-tukipisteeltä koulutusta, jonka tavoitteena oli valmentaa sosiaali- ja terveyspalveluiden työntekijöitä kohtaamaan tämän alan kysymyksiä omassa työssään. Koulutus pidettiin kahtena puolen päivän mittaisena koulutuksena, joista toinen oli suunnattu terveysalalle (9.10. n. 20 osanottajaa) ja toinen sosiaalialalle (16.10. n. 80 osanottajaa). Kouluttajina toimivat Pro-tukipisteen työntekijät Helsingistä ja Tampereelta.

Projektipäällikkö on pitänyt kaksi koulutusta asiaan liittyen, Hämeen ammattikorkeakoulussa luento 23.11. aiheena sosiaalityön prosessi sekä Tampereen yliopiston erityisnuorisotyön opinnot, luento 3.12. aiheena Matala kynnyks seksityöntekijöiden ja huumeidenkäyttäjien palveluna.

2. VILHONKADUN PALVELUYKSIKKÖ

Vilhonkadun palveluyksikkö tuottaa matalan kynnyksen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita seksityöntekijöille. Kehittämistyö toteutetaan osana palveluyksikön toimintaa sekä erilaisten projektien kautta.

Vilhonkadun palveluyksikössä yleispäivystyksiä oli entiseen tapaan kaksi kertaa viikossa ja koko vuoden lukumäärä oli 96 päivystyskertaa. Yleispäivystyksessä käyntejä oli 4864, mikä oli 752 käyntiä enemmän kuin edellisenä vuotena. Kävijöitä päivystyskertaa kohden oli keskimäärin 51 ja vaihteluväli oli 26 – 75 kävijää/päivystyskertaa. Muina kuin päivystysaikoina asiakastapaamisia oli palveluyksikön työntekijöillä 431.

Osana Vilhonkadun palveluyksikön toimintaa otettiin pikatestejä (hiv, kuppa) 218 ja laboratorioon tutkittavaksi lähetettiin näytteitä 185.

Yleispäivystysten lisäksi keskiviikkoisin on ryhmä akupunktiohoitoa varten. Viiden pisteen korva-akupunktioita käytetään rentoutumiseen sekä vieroitusoireiden lieventämiseen. Toimintavuoden aikana ryhmissä oli yhteensä 63 käyntiä.

Thaimaalaisille asiakkaille suunnattu kerran kuukaudessa järjestettyä päivystystä lisättiin kahdesta tunnista kolmeen tuntiin vuoden 2007 alussa. Thai-päivystyksissä oli aina läsnä thai-kielen tulkki. Päivystyskertoja oli yhteensä 11 ja kävijöitä oli keskimäärin kolme / päivystys (joista uusia yleensä kaksi/päivystys).

Vilhonkadun palveluyksikössä työskentelee yksikön johtajan lisäksi terveydenhoitaja, sosiaalityöntekijä ja yksilötyöntekijä. Lääkäripalvelut ostetaan yksityiseltä palvelutuottajalta MedOne Oy:ltä. Yksikössä oli henkilöstövaihdoksia siten, että palveluyksikköön palkattiin psykologi ensin osa-aikaisena ja kesäkuun alusta täysipäiväisenä tekemään yksilötyötä ja kehittämään muuta asiakkaille suunnattua yksilö- ja ryhmätoimintaa. Lisäksi päivystyksissä käytettiin tunti-työntekijöitä aulavastaavina ja aulan etsivän työn tekijöinä. Resurssipulan paikkaamiseksi päivystyksessä työskenteli myös etsivän työn yksikön työntekijöitä.

Palveluyksikölle näkyvimmat teemat vuoden 2006 aikana olivat päihteet, yleinen hyvinvointi, kauneusleikkaukset, turvaseksi ja mielenterveyskysymykset. Työntekijät ovat jatkuvalla kouluttautumisella vahvistaneet ammattitaitoaan päihdekysymyksissä.

3. ETSIVÄN TYÖN YKSIKKÖ

Etsivä työ on Pro-tukipisteellä olennainen osa palvelujen tuottamista. Yleisellä tasolla Pro-tukipisteen etsivässä työssä on tavoitteena päästä kontaktiin uusien kohderyhmien kanssa, karvoittaa seksityössä mukana olevien ihmisten tilannetta ja avun tarpeita, ja pyrkiä tarjoamaan niitä palveluita, joita kenttätöiden kautta tavatut ihmiset tarvitsevat. Vuonna 2007 Pro-tukipiste teki etsivää työtä Helsingin katuprostituutioalueilla, eri ravintoloissa ja yökerhoissa, videoklubeilla, hieromapaikoissa ja internetissä.

Etsivä työ oli edellisenä vuonna kirjattu ensimmäistä kertaa valtakunnallisiin toimintalinjauksiin ja erityisesti sen merkitystä korostettiin osana ihmiskaupan vastaista toimintaa. Etsivän työn vakiinnuttamiseksi ja laajentamiseksi haettiin rahoitusta kahdelle työparille. Etsivän työn resursointi oli ollut tähän asti projektien varassa, ja vuoden 2007 keväällä päättyneen Aura-Aypa-projektin loppuminen uhkasi lopettaa koko etsivän työn. RAY myönsi ensimmäistä kertaa erityisesti etsivään työhön kohdennettua toiminta-avustusta. Kohdennetusta toiminta-avustuksesta tulee 60.000 euroa kohdentaa etsivään työhön. Etsivän työn yksikköön palkattiin kaksi uutta työntekijää. Huhtikuussa aloitti asiakastyön koordinaattori ja kesäkuussa kokopäiväistettiin kenttätöntyöntekijä, jonka työnkuvaan kuuluu kentällä tapahtuvan etsivän työn lisäksi myös Vilhonkadun palveluyksikössä päivystyksessä tehtävä aulatsivän työ kerran viikossa.

Edellä mainittujen lisäksi etsivän työn tekemiseen on osallistunut diakoniatyöntekijä Helsingin seurakuntayhtymän erityisdiakoniasta sekä asuttamisprojektin työntekijät, lääkäri, Vilhonkadun palveluyksikön sairaanhoitaja, alkuvuonna Aura- ja Urho- projektin työntekijät ja lisäksi tunti-perusteisia työntekijöitä + thai-kielen tulkki.

Katualueella tehtävää etsivää työtä pystyttiin tekemään säännöllisesti viikoittain. Alkuvuodesta jouduttiin katutyötä tekemään vain yhdellä työparilla. Kesällä uuden henkilöstön rekrytoinnin ja perehdytyksen jälkeen palattiin normaaliin eli kahteen työpariin. Viikoittaisen katutyön lisäksi toteutettiin kahdesti ns. tehoviikot, jolloin kentällä käydään neljänä iltana viikossa. Toimintavuoden aikana katutyötä tehtiin 56 iltana perinteisellä alueella ja lisäksi kaksi kertaa havainnointia varsinaisen työalueen ulkopuolella. Lääkäripalvelut olivat tarjolla Mestassa kymmenenä iltana. Kenttäkäynneillä kontaktien lukumäärä oli yhteensä 354. Keskiarvoksi tulee 6,3 kontaktia/katuilta. Vuoden aikana tavoitettiin 12 uutta asiakasta, joista viisi on suomalaista ja seitsemän ulkomaalaisia. 55 prosenttia katutyössä tavatuista henkilöistä on Suomessa pysyvästi asuvia.

Määrä laski edelliseen vuoteen verrattuna, mihin voi todeta saman kuin edellisenkin vuoden toimintakertomuksessa eli että syitä kontaktimäärän laskuun voi olla useita: välillä resurssipulan vuoksi ollaan oltu liikkeellä vain yhdellä työparilla normaalin kahden työparin sijasta ja tämä luonnollisesti tarkoittaa sitä, että illassa tavataan vähemmän ihmisiä. Toisaalta alueella on liikkunut asiakkaita aiempaa vähemmän, joten Helsingissäkin näkyy kansainvälinen trendi, jonka mukaan seksityö on siirtynyt enenevässä määrin julkisista tiloista sisätiloihin. Lisäksi viime vuosina on yleistynyt tapa hankkia asiakkaita usealla eri tavalla, ja katu on vain yksi asiakashankintaväylä muiden joukossa.

Baareissa tehtävässä etsivässä työssä naispuolisia seksityöntekijöitä tavoitettiin 49, joista 3 oli uusia. Kontaktien vähäisyys johtuu henkilöstövaihdoista. Pro-tukipisteen Aura-projektin työntekijä lopetti työnsä keväällä, ja etsivään työhön saadut uudet ihmiset piti ensin perehdyttää.

Loppusyksystä etsivää työtä tehtiin myös Thai-hierontapaikoissa thai-naisten tilanteen kartoittamiseksi. Kertoja oli neljä (useissa eri paikoissa), ja kontakteja saatiin 17 kpl.

Pro-tukipiste osallistui etsivän työn hallinnoinnin kansallisen verkoston kokoukseen Lappeenrannassa syyskuussa.

3.1. Asumisprojekti

Asumisprojekti toteutetaan edelleen yhteistyössä Helsingin kaupungin sosiaaliviraston kanssa ja tukiasunnot ovat asunnottomien sosiaalipalvelutoimiston eli Asson asuntokannasta. Pro-tukipisteelle palkattu työpari vastaa käytännön tukiasuttamisesta eli asukkaiden valinnasta yhdessä Pro-tukipisteen työryhmän kanssa sekä organisoii asutettaville heidän asumiseensa tarvittava tuen ja toteuttaa sitä käytännössä. Toimintavuoden 2007 alussa projektissa oli mukana yhdeksän asiakasta.

Myös asumisprojektissa oli henkilöstövaihdoksia. Toinen työntekijöistä lopetti maaliskuun lopussa. Huhti- ja toukokuun aikana puuttuvaa työparia sijaistivat Pro-tukipisteen etsivän työn yksikön toiset työntekijät sekä yksi sosionomi(AMK)-opiskelija palkallisena työharjoitteluna. Kesäkuussa 2007 uusi työntekijä aloitti työnsä asumisprojektissa ja työparityöskentely pääsi jatkumaan kahden projektityöntekijän voimin.

Myös projektin asiakaskunnassa ja elämäntilanteissa tapahtui paljon muutoksia toimintavuoden aikana. Syksyllä 2007 yksi pitkäaikaisista asiakkaista kuoli. Uusia asiakkuusneuvotteluja on vuoden varrella käyty useiden henkilöiden kanssa. Näistä kolmen kanssa tehtiin asuttamisso-pimus elo-joulukuun välisenä aikana. Yksi asiakas kuoli keväällä 2007 asuttamiskartoituksen aikana. Kahden pitkään projektissa mukana olleen asiakkaan kanssa on alustavasti keskusteltu siirtymisestä tukiasunnosta ja projektin tuen piiristä itsenäisempään asumiseen. Käytännössä mahdollinen siirtyminen toteutuu vasta vuoden 2008 aikana. Näin ollen toisen projektivuoden lopussa tukiasutettuja asiakkaita oli yhteensä 10, joista yksi on mies ja loput 9 naisia. Maahanmuuttajataustaisia heistä on neljä. Lisäksi yksi asiakas on ollut jälkihuollollisen tuen piirissä.

Projektivuoden 2007 aikana kaikki asutetut ovat selviytyneet arjesta tuen avulla siten, että asunnon menetyksiä ei ole tullut. Toisaalta vuoden aikana on toteutettu poikkeuksellisen monta asunnon vaihtoa. Yhteensä näitä muuttoprosesseja on ollut neljä. Asunnon vaihtojen lisäksi projektiin mukaan tulleet kolme uutta asiakasta ovat tuoneet oman lisänsä käytännön tason muuttotyöhön.

Verkostotyö on edelleen tärkeä osa asumisprojektin työn sisältöä ja kuluneen vuoden aikana yhteistyötahot ovat entisestään laajentuneet ja monipuolistuneet. Verkostoja luodaan ja vahvis-

tetaan asiakkaiden muuttuvien tilanteiden ja tarpeiden mukaan. Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat toimintavuoden aikana olleet Asunnottomien sosiaalipalvelutoimiston(Asso) lisäksi paikallissosiaaliasemat, Kansaneläkelaitos, Etelä-Suomen aluevankilat Hämeenlinnassa sekä Vanajalla, päihdepsykiatrian poliklinikka, Kymen 2D, Auroran sairaalan infektiotautien osasto, HUS:n Meilahden sairaala sekä opioidiriippuvuuskliniikka, paikallisterveysasemat, Helsingin kaupungin sosiaaliviraston kiinteistö- ja palvelukeskus (Tilapalvelu), Helsingin työvoiman palvelukeskus (Palke), alueelliset työvoimatoimistot, Positiiviset ry, AIDS-tukikeskus, Voimavarakeskus-Monika(Hki), Helsingin oikeusaputoimisto, Helsingin tulkkipalvelut, TE-keskukset, Diakonissalaitoksen Alppiha- projekti sekä Monikuluttuuriyhdistys Familia Club ry.

Ammatillisen tietotaidon kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi asumisprojektin työntekijät ovat toimintavuoden aikana osallistuneet erilaisiin koulutuksiin ja seminaareihin. Keväällä 2007 molemmat projektityöntekijät osallistuivat Correlation-verkoston 2-päiväiseen seminaariin Helsingissä. Toinen työntekijöistä osallistui maaliskuussa Stadian aikuiskoulutuksen järjestämään yhden päivän seminaariin Päihteidenkäyttö ja seksuaalisuus. Lokakuussa molemmat työntekijät osallistuivat valtakunnalliseen terveysneuvontapäivien koulutukseen Turussa. Molemmat olivat myös lokakuussa tutustumassa Aids-tukikeskuksen järjestämän HIV-seminaarin teemoihin Monikuluttuuriokeskus Caisassa. Näiden lisäksi toinen projektityöntekijöistä on säännöllisesti opiskellut venäjän kieltä.

Asumisprojektia on vuoden kuluessa esitelty erilaisissa yhteistyöneuvotteluissa, seminaareissa ja tapaamisissa seuraavien yhteistyötoimijoiden kanssa: Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentian järjestämät Sosiaalialan asiantuntijapäivät Helsingissä, tutustumiskäynnit Sexpoon, Väestöliittoon sekä Aids-tukikeskukseen. Asumisprojektista on jaettu tietoa myös SOCCA:n ja ASSO:n avointen ovien yhteydessä. Syksyllä asumisprojektia esiteltiin osana Pro-tukipisteiden toiminnan esittelyä Tampereen sosiaalialan toimijoille. Yhteistyötä on tehty myös Helsingin Diakonia-ammattikorkeakoulun kanssa. Kuluneen vuoden aikana asumisprojektissa on ollut mukana kaksi sosionomi(AMK)-opiskelijaa suorittamassa käytännön harjoittelujaksoa.

3.2. AURA-AYPA-projekti

Yhdessä A-klinikkasäätiön kanssa toteutettava Aura-projekti päättyi toimintavuoden kevään lopussa. Pro-tukipisteiden suunnittelija siirtyi Aura-Aypa – projektiin syksyllä 2006 tekemään projektiraportointia ja arviointia, joka jatkui helmikuun loppuun asti. Suunnittelija osallistui myös Tallinnassa toteutettuun vertaistyon koulutukseen sikäläisille etsivää työtä tekeville/suunnitteleville organisaatioille.

Perusasiakastyötä jatkettiin kesään asti. Projektin täysipäiväinen työntekijä lopetti Pro-tukipisteellä maaliskuun lopussa. Asiakastyötä jatkettiin päivystyksissä ja etsivässä työssä palkkaamalla venäjänkielentaitoisia tuntityöntekijöitä.

Yhdessä A-klinikkasäätiön Helsingin Vinkin kanssa työstettiin projektin vertaiskoulutus- ja terveysneuvonta-aineistoa sisältänyt cd-rom – levyke. Levyke julkaistiin kaksikielisenä eli levykkeen aineisto on sekä suomeksi että venäjäksi. Levykettä jaettiin sekä kotimaisille yhteistyökumppaneille että Viroon ja Venäjälle.

Aura-Aypa – projektin kumppanuustyötä esiteltiin Correlation –verkoston Helsingissä järjestetyssä etsivän työn seminaarissa helmikuun lopussa.

3.3. URHO-projekti

Vuosina 2006 - 2007 STM on rahoittanut Pro-tukipisteiden etsivää työtä miesseksityöntekijöiden kanssa. Vuonna 2007 projektin terveystyon asiantuntemusta lisättiin käyttämällä yksikön sai-

raanhoitajan työaikaa asiakastyöhön ja etsivään työhön. Projektin asiakkailta on tarvittaessa ollut käytössään Pro-tukipisteen Vilhonkadun palveluyksikön palvelut, kuten terveydenhoitajan ja lääkärin vastaanotot.

Etsivän työn rakenteiden kehittäminen ja sen suunnitelmallinen toteuttaminen on ollut toimintavuoden 2007 tärkein tehtävä. Tärkeätä on ollut myös verkostoituminen ja ilmiön tutuksi tekeminen yhteistyöverkostoissa sekä erilaisissa tapahtumissa, esimerkiksi keväällä Sosiaalialan asiantuntijapäivillä Helsingissä.

Miestyön osalta kenttätyötä tehtiin 19 kertaa useissa eri kohteissa. Kontakteja otettiin 517 kertaa (kaikki eivät ole seksityöntekijöitä). Urho-projektissa tehtiin etsivää työtä internetissä viikoittain. Urhon työntekijät ovat keskustelussa läsnä tiistaisin klo 14.30 - 15.30 valmiina vastaamaan keskustelijoiden esittämiin kysymyksiin.

Toimintavuoden aikana otettiin 307 kertaa kontaktia internetin ilmoituspalstoilla oleviin seksityöntekijöiden ilmoituksiin.

Havainnointia on tehty Pääkaupunkiseudulla ja kerran Turussa yhteistyössä Turun Aids-tukikeskuksen työntekijän kanssa. Kenttätyötä tehtiin neljä kertaa yhteistyössä Aids-tukikeskuksen Miesten kesken turvallisesti -projektin työntekijän kanssa. Marraskuussa aloitettiin viikoittainen työ msm¹ -ryhmälle suunnatussa chatissä.

Projektin e-neuvojapalvelun kautta on tullut 13 kysymystä ja niihin on vastattu joko henkilökohtaisesti tai asiakkaan antaessa luvan Urho-projektin sivuilla. E-neuvojapalvelun tehostamiseksi suunniteltiin loppuvuonna Urho tietää – mainoskampanja. Eri internet-sivuille sijoitettuja bannereita klikkaamalla pääsee esittämään kysymyksiä Urhon e-neuvojalle. Ensimmäisten kolmen viikon aikana Urho tietää – sivustolla käytiin yli 400 kertaa.

Urho-projektia on markkinoitu Urho tietää – kampanjan ja kenttätyössä jaettujen esitteiden ja henkilökohtaisten kontaktien lisäksi erotiikkalehdissä, messuilla ja koulutuksissa. Muutamia lehti- ja tv-haastatteluja on annettu koskien miestyötä. Projektikoordinaattori on kuluneen vuoden aikana kartoittanut tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ja luonut verkostoa muiden verkko-palveluita tuottavien organisaatioiden (esim. Väestöliitto, Sexpo) kanssa. Koordinaattori on jatkanut syksyllä 2006 Jyväskylässä Etsivän työn päivillä perustetun kansallisen nettityöntekijöiden sähköpostiverkoston ylläpitämistä. Urho-projekti on toiminut myös konsultaatiotahona ja välittänyt tietoa kansallisesti ja kansainvälisesti miesseksityöhön liittyvissä kysymyksissä.

4. KANSAINVÄLISET VERKOSTOT

TAMPEP – projekti (Transnational AIDS/STD Prevention among Migrant Prostitutes in Europe) on vuonna 1993 alkanut EU-rahoitteinen projekti, jonka rahoitus päättyi vuoden 2006 loppussa. Verkoston toiminnalle haettiin jatkorahoitusta. Rahoituksen jatko varmistui loppuvuodesta 2007 ja rahoitusta on myönnetty vuosille 2008 - 2009. Vuonna 2007 verkostolla ei ollut toimintaa.

Pro-tukipiste jatkoi toimintaansa **Correlation – verkostossa**, jossa on jäseniä 60 eri organisaatiosta (23 EU-maata ja viisi EU:n ulkopuolista maata). Verkoston tehtävänä on luoda tutkimus- ja verkostotoiminnan avulla toiminta- ja työmalleja erilaisten vaikeasti tavoitettavien ihmisryhmien syrjäytymisen ehkäisemiseen. Suomesta verkostossa toimii aktiivisesti myös A-klinikkasäätiö.

¹ msm = miehet, joilla on seksiä miesten kanssa

Pro-tukipisteellä on ollut kaksi edustajaa etsivää työtä tutkivassa ja kehittävässä työryhmässä ja URHO-projektin koordinaattori on osallistunut verkoston internettyöhön keskittyvän työryhmän työskentelyyn.

A-klinikkasäätiö ja Pro-tukipiste suunnittelivat ja valmistelivat Helsingissä pidetyn etsivän työn verkoston seminaarin helmikuussa 2007. Pro-tukipiste ja A-klinikkasäätiön Helsingin Vinkki työstivät yhdessä englanninkielisen etsivän työn manuaalin osana Correlation-verkoston etsivän työn työryhmän toimintaa. Manuaalin tekoon osallistui Pro-tukipisteeltä toiminnanjohtaja, etsivän työn yksikön johtaja ja asiakastyön koordinaattori. Pro-tukipisteen johtoryhmä kävi Correlation - verkoston kutsusta Amsterdamissa neuvottelemassa jatkorahoituksen hakemisesta ja mahdollisen jatkon painopistealueista. Verkoston loppuseminaari² pidettiin Bulgariassa Sofiassa syyskuun lopulla. Seminaarissa olivat mukana toiminnanjohtaja, yksiköiden johtajat, asiakastyön koordinaattori ja Urho-projektin koordinaattori.

7. HALLINTO, HENKILÖSTÖ JA TOIMITILAT

7.1. Hallinto ja talous

Yhdistyksen organisaatiota muutettiin lokakuun 2005 alusta lukien siten, että se jakautuu kolmeen yksikköön: yhdistystoiminta, Vilhonkadun palveluyksikkö ja etsivän työn yksikkö. Toiminnanjohtaja vastaa viime kädessä koko toiminnasta mutta yksiköiden operatiivinen johto on yksiköiden johtajilla. Kehittämiprojektit sisällytetään yksiköihin toimialansa ja sisältönsä mukaan.

Henkilöstölisäyksen vuoksi yhdistykselle oli pakko vuokrata lisätilaa. Uudet tilat löytyivät samasta korttelista Vuorikatu 16 A 10. Näihin tiloihin sijoitettiin yhdistyksen ja yksiköiden hallinto, Ihmiskauppa-projekti sekä kokous- ja koulutustilat.

Taloushallinto on ulkoistettu siten, että Administer Oy:ltä ostetaan kirjanpito- ja palkanlaskentapalvelut. Yhdistyksen tilintarkastajana toimii KHT Hannu Sohlman.

Yhdistyksen hallitus kokoontui kertomusvuonna kaikkiaan neljä kertaa. Yhdistyksen sääntömääräiset kokoukset eli kevätkokous pidettiin 28.3.07 ja syyskokous 21.11.07. Kertomusvuonna 2007hallituksen kokoonpano oli:

- Puheenjohtaja Jussi Merikallio, Lohjan kaupunki, peruspalvelujohtaja
- varapuheenjohtaja Timo Ylönen, Helsingin kaupunki, kehittämiskonsultti, kehittämispalvelu, sosiaalivirasto
- Taru Neiman, Helsingin kaupunki, päällikkö, Asunnottomien sosiaalipalvelut
- Mikko Tamminen, SOCCA, projektipäällikkö, päihdehuollon kehittämishanke
- Jussi Nissinen, SEXPO-säätiö, koulutuspäällikkö
- Mika Salminen, Kansanterveyslaitos, laboratorion johtaja

Yhdistyksen toiminnan rahoitus perustui avustuksiin. Avustusten kokonaissumma oli 871.575 euroa. Raha-automaattiyhdistyksen osuus avustuksista oli 60 prosenttia. Raha-automaattiyhdistyksen kohdennettu toiminta-avustus kertomusvuodelle oli 320 000 € euroa

² Correlation Conference 'Social Inclusion and Health – Crossing the Borders' in Sofia, 27-29 September

(josta 60.000 kohdentuu etsivään työhön), projektiavustus asuttamisprojektiin 70.000 euroa, IKU-projektiin 70.000 ja Tampereen yksikön avaamiseen 60.000 euroa.

Helsingin kaupungin sosiaalilautakunnan järjestöavustus oli 34 200 € euroa ja se käytettiin etsivän sosiaalityön kuluihin. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö myönsi terveyspalveluihin 127.000 euroa, Meritähden toimintaan 65.000 sekä Urho-projektiin 58.000 (+ 7.000 euroa edelliseltä vuodelta siirtyvää) avustuksia yhteensä 255.000 euroa. Helsingin seurakuntayhtymän osuus on vuositasolla noin 5000 euroa, joka ei ole suora rahallinen avustus vaan kenttätyöntekijän viikoittainen työpanos Pro-tukipisteen etsivään työhön.

Vuosittaisen taloussuunnittelun varsin pysyväksi muodostunut ongelma liittyy avustuspäätösten viivästymisiin. Sekä Sosiaali- ja terveysministeriön että Helsingin kaupungin järjestöavustusten päätökset tulevat yleensä vasta touko- tai kesäkuussa. Avustuspäätökset koskevat koko vuotta mutta avustusten käyttösuunnitelmaa ei voida kuitenkaan laatia tai ainakaan varmentaa alkuvuodeksi. Lisäksi avustusten maksamiseen liittyvä viivästys aiheuttaa jokakeväisen likviditeetti-ongelman.

Vuoden 2007 tilikausi oli 10.459 euroa alijäämäinen. Suurin syy alijäämään oli välttämätön lisätilan tarve eli Vuorikadun tilojen vuokraaminen ja sisustus. Samoin Tampereen toiminnan tai lähinnä sen asiakastyön aikaistuminen merkitsi aloittamiskulujen kohdentumista jo tälle kertomuskaudelle.

7.2. Henkilöstö

Pro-tukipisteellä työskenteli vuoden lopussa 15 kuukausipalkkaista työntekijää. Kuukausipalkkaisten lisäksi päivystyksissä ja etsivässä työssä sekä miestyössä on ollut tuntiperusteisia sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöitä. Myös osa työnohjaajista on ollut palkkioperusteisina.

Kertomusvuoden aikana Pro-tukipisteellä työskentelivät:

- toiminnanjohtaja
- yksikön johtaja, Vilhonkadun palveluyksikkö
- yksikön johtaja, etsivän työn yksikkö
- sosiaalityöntekijä
- terveydenhoitaja
- projektityöntekijä (asumisprojekti)
- projektityöntekijä 28.2. saakka (asumisprojekti)
- projektityöntekijä (asumisprojekti 1.5. -)
- projektityöntekijä (Aura – Aypa -projekti, 31.3. saakka)
- projektikoordinaattori
- suunnittelija (31.3.07 saakka) ja työsuhte jatkui projektikoordinaattorina 1.4.-> Ihmiskauppa-projektissa
- hallinnon sihteeri
- siivooja
- asiakastyön koordinaattori 1.5.07 lukien
- kenttätyöntekijä 1.6.07 lukien
- seitsemän tuntityöntekijää
- kesäsijainen sosiaali- ja tukityössä eri toimintalohkoilla 1.6. – 31.8.06

Henkilökunnan yhteisiä suunnittelu- ja kehittämispäiviä pidettiin viisi kertaa, joista kaksi pidettiin kaksipäiväisinä.

Työnohjausrakenne pidettiin edelleenkin tukevana työn erityisluonne huomioiden. Kertomusvuoden aikana järjestettiin ryhmätyönohjaus molemmille asiakasyksiköille ja sekä näiden lisäksi kaikilla oli mahdollisuus säännölliseen yksilötyönohjaukseen. Yksikön johtajat ovat osallistuneet oman yksikkönsä ryhmätyönohjauksiin.

7.3. Toimitilat

Pro-tukipisteellä on 120,5 neliömetrin tilat osoitteessa Vilhonkatu 4 B 20 ja 124 neliömetrin tilat osoitteessa Vilhonkatu 4 B 19.

Aura-Aypa – projektilla on toimitilat (56 m²) Helsingin Kalliossa. Tila toimii myös katukenttien aikana pistäytymispaikkana. Tilojen vuokrausta päätettiin jatkaa myös Aura-Aypa – projektin päättyttyä, sillä se on muodostunut tärkeäksi tilaksi katutyön osalta.

Hallinnolle ja ihmiskauppprojektille vuokrattiin tilat osoitteessa Vuorikatu 16 A 10 (160 m²). Näissä tiloissa on myös koulutus- ja kokoustila.